

Prologas

Pirmoji tai pastebėjo motina. Vieną rytą, paėmusi mane ant rankų, priėjo prie mansardos, kurioje gyvenome, lango.

– Ten, – parodė į tašką kitoje gatvės pusėje. – Kas ten parašyta?

„Jos niekas šito nemokė, – sakydavo kaimynei, rūkalų pardavėjui, draugėms, ateidavusioms išgerti arbatos. – Ji jau moka skaityti, talentinga iš prigimties.“

Atversdavo bet kokį žurnalą ant pietų stalo ir šypsodamasi drąsindavo mane: „Nagi pasakyk man, kas čia parašyta.“ Ir aš imdavau skaityti, braukdama pirštu per puslapį, kad nepamesčiau eilutės, iš pradžių lėtai, paskui įsismagindavau ir nedvejodama tęsdavau, užsikirsdama tik pasitaisius sunkesniam žodžiui.

Skaitydavau garsiai viską, kas pakliūdavo, drabužių ir buitinių prietaisų gamintojų pavadinimus, užrašus ant knygų nugarėlių.

– Tame plakate, – tarė motina. – Kas jame parašyta?

Buvo rinkimų laikotarpis, miestas pilnas rinkiminių plakatų.

– Nežinau.

– Kaip nežinai? – Perkėlusį mane ant kitos rankos, labiau

persisvėrė per langą. – Tame šalia galanterijos parduotuvės. Mažiau mo... mažiau mokesčių..., skaityk.

– Nežinau. Aš jo nematau.

Buvau nuvežta į Nansi šv. Karolio ligoninę Aurelijų kelyje, kurioje veikia garsus vaikų oftalmologijos centras.

Po vizito gydytojas tėvams pranešė, kad man ankstyvoji trumparegystė ir kad netrukus turėsiu nešioti akinius, galbūt jau nuo kitų metų, pradėjusi lankyti pirmą pradinės mokyklos klasę.

– Visai kaip tavo senelis, – išeidama iš vaikų oftalmologijos centro, pakomentavo motina, stipriai laikydama mane už rankos.

Mano senelis apako penkiasdešimt metų kentęs nuo stiprios trumparegystės – šitaip vadinama trumparegystė, kai dioptrijų skaičius viršija šešis.

Pirmas skyrius

(-4 dioptrijos)

Neatplėšdamas akių nuo priekinio automobilio stiklo, tėvas tarė:

– Paklausk.

Atsikosėjęs ėmė ieškoti džinsų kišenėje nosinės, kita ranka tvirtai laikydamas seno, žalio „Citroëno“ vairą. Rytais jam visuomet skaudėdavo gerklę, o akys blizgėdavo, vėliau, apie pietus, viskas praeidavo. Motina pasakodavo, kad toks buvo visada, nuo pat jaunystės.

– Iš pradžių geriau bėgti lėtai, žodžiu, stenkis išlaikyti vidutinį greitį. – Nusišnypštęs į nosinę, šiek tiek atsuko langą. – Kitos tau neturi rūpėti, leiskis aplenkiamai.

Staiga nuo kelio atsklido smarvė, nuo jos man suerzino skrandį. Priversta motinos, pusryčiams suvalgiau pusę sausainio ir išgėriau puodelį arbatos. *Antraip, iš kur gausi energijos.* Kaskart, kai automobilis sustodavo ir vėl pajudėdavo, skystis suteliūskuodavo pirmyn atgal tarp pilvo sienų. Užsimerkusi prispaudžiau galvą prie stiklo.

– Kai šitaip pasitrauki, ji tau iškrinta, – pareiškė Morena ir vėl įkišo mažytę ausinę man į dešinę ausį. Norėjau atsėsti šalia jos, kad kartu pasiklausytume ausinuko, bet, man

pravėrus galines dureles, tėvas pasakė: „Juk aš ne taksistas.“ Todėl Morena sėdėjo prilipusi man prie nugaros ir abi klausėmės grupės „Blue“ albumo – šis buvo jos labai mėgstamas, o ir man truputį patiko.

– Turi taupyti jėgas, – toliau aiškino tėvas. – Vėliau, kai pamatysi, kad kitos nebepajėgia, pasileisk greičiau.

– Bėgdama kelintą ratą? – paklausiau.

– Ką kelintą ratą?

– Kada turiu pasileisti greičiau?

– Na, tarkim... trečią. Bėgdama trečią ratą, pasileisi greitai ir šitaip lėksi iki pat galo.

Tėvas žinojo daugybę gudrybių, kaip reikia bėgti, nes mano dėdė Paolas jaunystėje tapo viso Lacijaus regiono atletikos čempionu. Vėliau jam atsibodo ir jis pradėjo dirbti karabinieriumi, bet mano tėvas spėjo pamatyti daugybę varžybų ir išmokti naudingų dalykų.

Tą rytą vykome į varžybas Formele. Žinojau, kad ten treniruojasi futbolo komanda „Lazio“. Mes, gyvenantys toli nuo centro, automobiliu sugaišdavome tik pusvalandį.

Prieš keletą dienų ta proga nuvažiavome į dviejų aukštų sporto prekių parduotuvę. Išsirinkau baltos ir geltonos spalvos sportinius batelius, mat senųjų nosyse buvo po skylę. Įkišau juos kartu su sportine apranga, marškinėliais ir lengvu džemperiu į krepšį, kuris dabar gulėjo man po kojomis.

Dar viena iš dėdės Paolo perimta taisyklė – reikia persirengti ne namie, o prieš pat einant į bėgimo taką.

– Akies krašteliu, – dėstė tėvas, – nuolat žiūrėk į varžoves. Turi jas stebėti, bet visiškai neatsigręžk. Kaklo nekreipk, tik akis.

Pasukę į dešinę ir įveikę sugadintą, palei golfo laukus besidriekiantį kelią, sustojome dulkinoje aikštelėje. Joje jau buvo automobilių ir grupelė mergaičių, užsimaukšlinusių kepuraites su snapeliu, tarp jų ir Marcija su Ludovika. Tą kartą treneris ir vėl pasirinko tik mus tris.

Išsiėmusi mažą ausinę, kuri ėmė tabaluoti ore, išlipau iš mašinos.

Ludovika pasisveikindama man pamojo:

– Aš jaudinuosi, bene jūs nesijaudinat?

– Nurimk, Ludovi, – tarė Marcija, rišdamasi plaukus aukštai į uodegą.

– Taip, truputį jaudinuosi. – Jutau, kad bangos skrandyje rimsta.

– Mane pykina, – prisipažino Ludovika. Ji kramtydavo nagus, kol beveik nieko nelikdavo, tada imdavo draskyti odeles.

– Štai ir tu, bet dar nepasiruošusi? – Markas užmaukšlino man ant galvos geltoną kepuraitę. Ant jos buvo parašyta: „Formelo mažasis maratonas, 2006“. – Eik, apsirenk sportinę aprangą, turi pasiskubint.

– Užmiršau mašinoje. – Apsisukau norėdama grįžti atgal, bet išvydau, kad link mūsų ateina tėvas, liemenį apsijuosęs diržine pinigine, ir nejaukiai šypsodamasis tiesia man krepšį. Jis niekada nebuvo matęs nei Marko, nei Marcijos, nei Ludovikos. Nuvežęs mane į Marmuro skulptūrų stadioną, likdavo mašinoje skaityti, ir pasibaigus treniruotėm taip jį ir rasdavau, ištiesusį laikraštį ant vairo ir suraukusį kaktą.

– Kur eini be šito? – Uždėjo krepšį man ant peties.

– Jūs tėtis? Malonu. – Markas paspaudė jam ranką ir juodu ėmė kalbėtis, kaip karšta ir koks bausis Formelo bėgimo takas, tikra gėda.

– Jiems rūpi tik „Lazio“, ir viskas, jiems rūpi vien futbolas.

Marko ranka buvo įdegusi kaip ir visas kūnas, nes jis gyveno Ostijoje ir nuolat eidavo prie jūros.

– O, yra ir Laura De Sanktis, – pareiškė Ludovika, gręždamosi atgal.

– Kur ji? – Marcija pasisuko į kitas tarpusavyje besišnekučiuojančias ir „Gatorade“ gurkšnojančias mergaičiukes.

– Kaip manot, kiek čia mūsų?

– Ką žinau, galbūt su mumis bėgs šešios, – atsakiau.

– Be jokios abejonės, laimėsi tu, – patikino Marcija, suspausdama man žastą.

– Livija!

Išgirdusi žingsnius už nugaros pasisukau. Morena bėgo į mūsų pusę, tebelaidydama ausinuką rankose, o ausinės trunkėsi jai į kojas. Ji šlubčiojo, nes motina liepė apsiauti baltas basutes su įmantriais raišteliais, nuo kurių įsiskaudėjo pėdas. Vilkėjo žaliosios citrinos spalvos tiulio suknelę. Susiraukšlėjęs audinys buvo įsitempęs ties jau ryškėjančia krūtine. Morenai prisiartinus prie mūsų, išvydau, kad jos oda virš lūpų suprakaitavusi.

– Labas, – šypsodamasi tarė Marcijai su Ludovika. – Norėjau palinkėti tau sėkmės, – pridūrė ir priėjo ketindama pakštelėti man į skruostą. – Nepamiršk raištelio, – sukuždėjo į ausį. Šią žinutę man perdavė motina, dingtelėjo. Matyt, jiedvi pasikalbėjo man už akių. Atsitraukiau apsimetusi, kad neišgirdau.

Aikštė buvo plyna, šen bei ten nusėta pageltusios žolės kuokštais. Tribūnos – ne iš marmuro, ne baltos ir ne akytos kaip Marmuro skulptūrų stadione, jose buvo išrikiuotos nuo saulės nublukusios kėdės, ant kurių sėdosi žiūrovai.

Moterų persirengimo kambaryje – surenkamame namuke žemu stogu – atsidavė dezodorantu ir dar kažkuo, tačiau neįstengiau suprasti kuo: gal geležimi, o galbūt krauju.

Mums įėjus, viena vyresnė mergina atsisuko pažiūrėti, paskui vėl ėmė pintis kasas priešais veidrodį. Padėjusi sportinį krepšį ant medinio suolo, nusiaviau basutes ir įkišau į atsineštą iš namų maišelį. Paklausiau Marcijos, kiek dar turime laiko.

– Penkias minutes, – atsakė žvelgdama į savo laikrodį „Flik Flak“.

Persirengusi ištiesiau kojas ir pažiūrėjau, kaip atrodo sportiniai bateliai. Tada atitraukiau vidinę krepšio kišenę ir išsiėmiau raištelį. Jis buvo iš gana plonos virvelės, motina ištraukė ją iš savo senų kelnų, kurias mūvėdavo tik namie, raištelio reikėjo tam, kad akiniai tvirtai laikytųsi.

Motina išmatavo mano sprandą, norėdama sužinoti, kiek turi patrumpinti virvelę, paskui abiejuose galuose surišo po mazgą, kad padarytų dvi kilpeles. Šitaip laikysis tobulai, pasakė, į jas įkišdama akinių kojeles. Bėgant mėnesiams ir pamažu stiprėjant trumparegystei, prireikė storesnių lęšių, tie stiklai netilpo rėmeliuose, į kuriuos buvo įstatyti. Kai juos nešiodavau, mano veide nelikdavo nieko gražaus.

„Nenoriu jo“, – išrėžiau motinai, kai paliepė užsirišti raištelį. „Juk jį naudosis tik tada, kai bėgsi“, – atsakė ji. „Niekados nenorėsiu jo rišti.“ Išėjau, raištelį palikusi ant

stalo virtuvėje. Niekas apie jį nebekalbėjo, bet jis atsirado ant spintelės koridoriuje, lėkštutėje, į kurią dėdavome buto raktus. Tuo virvės gabalu mano motina mėgino užlopyti nepataisomą įplyšimą, nuogomis rankomis užkišti įtrūkį. Ilgą laiką maniau, kad ji kvaiša, naivuolė.

– Bet juk ji negreita, tik jos kojos dvimetrinės. – Išėidama iš tualetu, pasakė Marcija Ludovikai.

– Sklinda kalbos, kad ji treniruojasi kasdien, neva kiekvieną popietę, – išdrožė Ludovika. – Nori? – Iš flakonėlio išspaudė man ant delno truputį kremo nuo saulės. Pasitėpiau tirštu kvapniu kremu kaktą, skruostus ir šiek tiek žastus.

– Šiaip ar taip, aš jos nekenčiu, prisiekiu, – pridūrė Marcija ir susisegė juodu segtuku kirpčius, patraukusi juos nuo kaktos.

Ludovika prunkštelėjo.

– Na tu ir įsikalei sau į galvą tą Laurą De Sanktis.

– Tai ji dėbso visada į mus piktai, ar ne taip, Livija? – Pasisukusi nuo veidrodžio, Marcija metė žvilgsnį mano pusėn, norėdama sulaukti pritarimo.

– Taip... taip, kartais man atrodo, kad ji spokso į mus piktai, – atsakiau.

Vėl įkišau raištelį į sportinį krepšį ir užtraukiau kišenę. Mergina su kasomis išėjo, persirengimo kambaryje likome trise.

– Eime, jau vėlu, – tarė Ludovika.

Antras skyrius

Išėjau paskui jas iš persirengimo kambario, mus gaubė tvankuma, kiekvienas žingsnis sekino jėgas. Atrodė, kad eini pirmyn per rūką.

Prisiartinome prie Marko, stovinčio ant žalios žolės vidury aikštės. Šis, įteikęs mums po marškinėlius, kurie buvo tokios pat spalvos kaip kepuraitės, išskėtė rankas.

– Nagi, sustokit visos aplink mane. – Kartojome jo judesius, kuriuos jau mokėjome atmintinai. Iš pradžių uždedi dešinę ranką ant sprando, o alkūnę atkiši į priekį ir kaire ranka ją stumi. Tada tą patį pakartoji kita ranka.

Atsisėdi ant žemės ir lenkiesi į priekį, kol krūtine palieti šlaunis. Ranka suimi koją, sieki, kiek įstengi. Jauti, kaip įsi-tempia sausgyslės. Tą patį pakartoji kita koja.

Markas mostelėjo, kad atsistotume:

– Bėkit vietoje.

Ludovikos skruostai liepsnote liepsnojo, ji buvo kiek prasižiojusi, iškvėpdavo per nosį, ant jos buvo likusi balta kremo nuo saulės dėmė.

Marcijos delfino formos pakabutis šokčiojo vis greičiau, iš pradžių paliesdamas vieną petį, paskui kitą. Netoli mūsų mergaitės, norėdamos išmėginti taką, bėgo ratus, kai kurios garsiai juokėsi.

Kažkur tribūnose vienas šalia kito sėdėjo mano tėvas su Morena. Kas žino, ar jie įstengia mane įžiūrėti, ar žino, kuri aš tarp tų geltonų marškinėlių. Galbūt Morena atsi-vežė žiūronus, per kuriuos stebėdavo paukščius ant šakų mūsų daugiabučio parkelyje. Jeigu juos pasiėmė, vadinasi, įstengė matyti mane ir tai, kad akiniai man nusmukę ant suprakaitavusios nosies galiuko. Morena vienintelė žinojo apie raištelį, jį naudodavau tik būdama su ja, kai žaisdavome kartu, su ja nesigėdydavau. O pradinėje mokykloje niekada jo nenaudodavau. Todėl pajutusi, kad akiniai slenka žemyn, paprastai sulėtindavau greitį.

Šurmuly s tribūnose vis stiprėjo. Prisimerkusi ėmiau ieškoti akimis žaliosios citrinos spalvos suknelės tarp sėdinčiųjų. Norėjau iš karto žinoti, kur žvelgti pasibaigus varžyboms.

– Štai ir ji, – tarė Marcija. Lauros De Sanktis kojos buvo ištisios ilgos, tvirtos, styrojo iš po šortų nelyginant du gyvi padarai. Bėgiojo aplink aikštę, o pralėkdama pro šalį sujūdindavo orą.

Priėjęs prie Marcijos, Markas nesmarkiai timpltelėjo jai už kasos.

– Marci, nežiopsok nuolat į kitas, galvok apie save.

– Gerai, – atsakė ji ir spyrė į grumstą.

– Merginos, prašau jūsų. Būkit susikaupusios. Pažiūrėkit, kokia rami Livija, – toliau kalbėjo Markas. – Ei, Livi? Šaunuolė, reikia išlikti blaivaus proto.

– Taip, koučeri, – atsakė Ludovika ir liovėsi kramčiusi nykščio nagą. Markas patraukė link vyriškio ant kėdutės, ketinančio užsirašyti kažką bloknote, mes nusekėme įkandin.